

Kauppakamarikysely: Yritysten näkymät heikentyneet kaikilla osa-alueilla – 49 prosenttia vastaajista kuvailee toimialansa tunnelmia pessimistiseksi tai erittäin pessimistiseksi, Pohjois-Karjalassa vallitsee yleisesti vain hieman vähemmän pessimistinen näkymä 43 %.

Yritysten näkemykset suhdannekehityksestä ovat heikentyneet kauppakamarien tuoreessa kyselyssä verrattuna edelliseen toukokuussa julkistettuun talouskyselyyn. Peräti 49 prosenttia kyselyyn vastanneista yrityksistä kuvailee tunnelmia pessimistiseksi tai erittäin pessimistiseksi. Arviot ovat synkentyneet laajalaisesti koskien kyselyn eri osa-alueita, kuten liikevaihtoa, tilauskantoja, rekrytointitarvetta ja vientiä.

Kauppakamarien tuoreen kyselyn mukaan yrityksistä 30 prosenttia (P-K 42 %) arvioi liikevaihtonsa supistuvan seuraavan kuuden kuukauden aikana. Vielä toukokuussa liikevaihdon supistumiseen uskoi 21 prosenttia eli arviot ovat menneet selvästi pessimistisempään suuntaan. Vastanneista yrityksistä 24 prosenttia (P-K 24 %) arvioi liikevaihtonsa kasvavan seuraavan kuuden kuukauden aikana. Toukokuussa vastaava osuus oli vielä 33 prosenttia.

Myös liikevaihdon toteutunut kehitys on ollut odotettua heikompaa. Toukokuussa 44 prosenttia (38,8 %) vastaajista arvioi kuluvan vuoden liikevaihtonsa olleen kyselyhetkellä viime vuotta paremmalla tasolla. Vastaava lukema oli laskenut uudessa kyselyssä reiluun 37 prosenttiin (P-K 36 %).

”Valitettavasti loppukesän ja alkusyksyn aikana talousuutiset ovat olleet voittopuolisesti mollivoittoisia, mikä heijastuu tuoreen kyselyn tuloksiin. Teollisuus kärsii heikosta kansainvälisen talouden kysyntätilanteesta ja rakentamiseen on iskenyt voimakkaasti kohonnut korkotasojen ja rakennuskustannusten nousu. Toistaiseksi myös yksityisen kulutuksen näköala on vaisu, joten kovin vauhdikkaaseen kasvuun ei ole eväitä lähikuukausina”, arvioi Keskuskauppakamarin pääekonomisti Jukka Appelqvist.

Työllisyyden tuntuva sukupuoliero saattaa jatkossa kärjistyä edelleen

Työllisyyden kehitystä koskevat odotukset ovat yrityksillä nekin heikentyneet jonkin verran, vaikka tilannetta voi Appelqvistin mukaan edelleen kuvata kohtalaiseksi, ja työllisyys on pitänyt pintansa vastatuulella.

Enemmistö vastaajista arvioi henkilöstömääränsä pysyvän vähintään ennallaan (P-K 74 %), mutta tuoreessa kyselyssä 22 prosenttia (P-K 26 %) vastaajista odotti henkilöstömääränsä supistuvan. Toukokuussa alle 12 prosenttia (P-K 18,2 %) ennakoiti työvoiman vähentymistä, eli osuus on kasvanut huomattavasti.

”Selvä heikennys tukee sellaista tulkintaa, että lähikuukausina työllisyys tulee laskemaan ja työttömyys sekä lomautukset kasvamaan, vaikka varsinaista romahdusta ei ole syytä odottaa ja työllisyyden lähtötaso on korkea. Työllisyyden tavanomaista isompi sukupuoliero saattaa jatkossa kärjistyä edelleen, sillä odotuksissa on, että työllisyys laskee suhdanneluonteisesti miesvaltaisilla toimialoilla. Erityisesti rakentamisen toimialalla voidaan odottaa selvää työllisyyden laskua”, sanoo Appelqvist.

Optimismi hupenee

Vastaajien näkemykset omalla toimialalla vallitsevista tunnelmista ovat synkkiä. Vastaajista lähes puolet, 49 prosenttia (P-K 43,5 %), luonnehti oman toimialan tunnelmia pessimistiseksi tai erittäin pessimistiseksi. Vastaava osuus oli toukokuun kyselyssä selvästi pienempi eli 34 prosenttia (P-K 32,6 %). Optimistisena vallitsevaa suhdannetunnelmaa piti enää vain 15 prosenttia yrityksistä.

Rakentamisessa ylivoimainen enemmistö, eli 81 prosenttia vastaajista piti vallitsevia tunnelmia pessimistisinä tai erittäin pessimistisinä.

Suhdanneodotukset olivat optimistisimpia palveluissa. Tilannetta ei Appelqvistin mukaan voi kuvata huikeaksi, mutta palvelutoimialoilla 21 prosenttia vastaajista jaksoi edelleen luonnehtia vallitsevaa suhdannetilannetta optimistiseksi ja lähes 47 prosenttia vastaajista piti sitä tavanomaisena.

”Valitettavasti teollisuudessa suhdanne on heikentynyt jyrkällä kulmakertoimella, sillä lokakuun kyselyssä pessimistisinä tunnelmia pitävien teollisuuden toimialojen vastaajien osuus oli kasvanut toukokuun 34 prosentista 55 prosenttiin”, sanoo Appelqvist.

Heikentynyt suhdanne ajanut kannattavuuden luisuun

Kustannuspaineet ja tavaratoimituksiin liittyvät saatavuusongelmat ovat hellittäneet entisestään, mutta samalla suhdanteen heikkeneminen on kääntänyt kannattavuuden luisuun. Seuraavan kuuden kuukauden jaksolla kannattavuuden heikkenemistä odotti 41 prosenttia (P-K 34 %) yrityksistä.

”Lukema on samalla tasolla kuin pahimmillaan viime vuoden joulukuussa, jolloin kustannustason nousu ja energiakriisi kurittivat taloutta. Kannattavuusodotukset ehtivät alkuvuoden aikana parantua selvästi tuotantokustannusten halventuessa, mutta nyt heikentynyt kysyntä on tuonut kriisitunnelmat takaisin”, sanoo Appelqvist.

Kauppakamarien talouskysely tehtiin 27.-29.9.2023 ja siihen vastasi 1827 yritystä eri toimialoilta eri puolilta Suomea. Kyselyn aineisto on kerätty sähköpostitse kauppakamarien jäsenyrityksiltä. Kyselyyn on voinut vastata yhden kerran jäsenyritystä kohden.

Lisätietoja: toimitusjohtaja Antti Toivanen, Pohjois-Karjalan kauppakamari p. 050-327 7732, antti.toivanen@kauppakamari.fi